

(דף נח ע"א) שְׂכִינְתָא, דְּאִיהִי יְחֻדָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשְׁלִיט עֲלֶיהָ ש"ד דְּאִיהוּ אַחַר.

וְדַאי י' דְּשָׁדִי, אִיהִי קוּצָא מִן ד' דְּאָחָה, וְאִם מְשַׁקֵּר אַעֲבֵר קוּצָא מִן ד' מִן אֶחָד וְאֲשַׁתָּאֵר אַחַר, וּבְגִין דָּא אָמַר קָרָא (שמות לד יד) לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר וְגוֹמַר, וּבְהַהוּא זְמַנָּא דְּשְׁלִטָּא עַל פֶּר נִשְׁדַּי דְּאִיהוּ אֵל אַחַר, אִיהוּ מְשַׁתַּעֲבָד בֵּיהּ בְּכָל מִינֵי עַנְוִינִין, וְחֻבָּא דָּא גָרַם לְיִשְׂרָאֵל לְאֲשַׁתְּעַבְדָּא בְּהוּן אוּמִין דְּעֵלְמָא.

וּמֵאֵן דְּנָטִיר אוֹת בְּרִית בְּכָל אַתְר דְּאִיהִי, בֵּין בְּבְרִית מִיֵּלָה, בֵּין בְּשַׁבַּת וְיָמִין טְבִינִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לִיהּ בְּגִינְהָ בְּכָל אַתְר, וּמְכַסֵּי עֲלוֹי מְשַׁנְאֵוֹי, בְּגוּוּנָא דְּמִשְׁחָה דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (תהלים צא א) בְּצֵל שְׁד"י יִתְלַוְנֵן, וּבְגוּוּנָא דְּאֲסַתֵּר דְּסַתִּיר לָהּ מֵאַחַשְׁוֹרוּשׁ דְּאִיהוּ עֶרְל וְטָמֵא, וְשׁוּי בְּאַתְרֵיהּ שְׁנִית (נ"א שְׁדִית) בְּדִיּוּקְנָא דִּילָהּ, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (אסתר ב יג) כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר וְגוֹמַר, בְּעֶרְבַּי הִיא בָּאָה וּבְבִקְרָהּ הִיא שָׁבָה אֶל בֵּית הַנְּשִׁים שְׁנֵי, וְאִיהוּ נָטִיר לָהּ מִהֶמֶן הַרְשָׁע, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (תהלים לב ז) מִצַּר תִּצְרַנִּי, דְּאִיהוּ צַר וְאוֹיֵב.

וּבְגִין הָאֵי קְנָאָה דְּכַסֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹת דִּילָהּ עַל אֲסַתֵּר, דְּאִיהִי קְדוּשָׁה דִּילָהּ, דְּלֹא אִיהִי קְדוּשָׁה פְּחוּת מֵעֲשָׂרָה, אֲתִלְבְּשׁוּ עֲשָׂרָה כְּתָרִין תַּתְּאִין בְּעֲשָׂרָה בְּגִין דְּהֶמֶן, דְּתַמְנֵן אֵל אַחַר, דְּהֶמֶן אָמַר וְעֲשָׂרַת אֲלָפִים כֶּכֶר כֶּסֶף אֲשִׁקוּל וְגוֹמַר (אסתר ג ט), וְכִלְאָ לְנִטְלָא נּוֹקְמָא מֵאֲסַתֵּר וְאוּמַתָּה, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (שם ה א) וְתִלְבַּשׁ אֲסַתֵּר מַלְכוּת, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְסַר לוֹן בִּידְהָא וּבִידָא דְּאוּמַתָּה, וְתִלוּ אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו עַל הָעֵץ (שם ט כה), וְאִיהוּ עֶבֶד עֵץ גְּבוּהָ חֲמִשִּׁים אַמָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיל נּוֹקְמָא מִנֶּיהָ וּמִבְּנָוֵי בְּשְׂכִינְתָא עֲלָאָה, דְּמַחֲאֵת לְמַצְרָאֵי חֲמִשִּׁים מִבּוֹת.

וְעוּד שְׂכִינְתָא אֲתַקְרִיאַת צְדָקָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעַל צְדָקָה, וּבְגִלּוּתָא אִיהִי עֲנִיָּה, וּבְגִנְהָ עֲנִיִּים, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכִיכּוּל אִיהוּ עֲנִי כַּד אִיהוּ פֶּר מֵאַתְרֵיהּ, וּבְגִינְהָ אֲתַמַּר (ישעיה לג ז) הֵן אֲרֹאֲלֵם צַעֲקוֹ חוֹצֵה וְכו', וּבָאֵן אַתְר אִיהוּ עֲנִי וְאִיהִי עֲנִיָּה בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ בְּרִית, וּבְגִין דְּהֵאָבוּ בֵּיהּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא אִיהוּ נָהַר יְחֻרְבַּי וְיָבֵשׁ (איוב יד יא) בְּבֵית רֵאשׁוֹן וְשִׁנִּי, וְשְׂכִינְתָא אִיהִי בֵּיהּ חֲרֻבָּה וְיָבֵשׁ, בְּגִין דְּאִינוּן גְּרָמֵי דִּיתְכַנְשׁוּן מִנֶּיהָ מִיִּין עֲלָאִין, וְשְׂכִינְתָא אֲשַׁתְּאַרְתַּי יָבֵשׁהּ, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (בראשית א ט) יָקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאָה הַיַּבְשָׁה.

וְכָל מֵאֵן דְּעֶבֶד צְדָקָה בְּמִסְפָּנָא גְרָיִם תְּהוּא נָהַר דִּיתְמַשְׁוֹ מֵעֶדֶן דְּאִיהִי אִימָא עֲלָאָה, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן דְּאִיהִי ד' דְּלָה מִסְפָּנָא, וְעֲנִי אִיהוּ יוֹם שַׁבַּת, וּמֵאֵן דְּמַקְנִיִּים בֵּיהּ עֲנֵג שַׁבַּת גְרָיִם לְאֲשַׁקְאָה תְּהוּא ד', וְתְהוּא עֲנִי אֲתַמְלִי וְאֲתַקְרִי נָהַר, וּמֵאֵן דְּאִית לִיהּ רִשׁוֹ לְמַעֲבַד עֲנֵג שַׁבַּת וְלֹא עֲבִיד, אֲתַתְּפִיד לִיהּ עֲנֵג לְנַעַע צַרְעַת, וְחֲרִיב בִּיתִיהּ וּמְמוּנִיהּ, וְכֵן עֲנִיָּה אִיהִי אוּרִייתָא דְּעַל פֶּה וְדַאי, וְאִיהִי קַבְלָה פֶּד מְקַבְלָא מִבְּעַל צְדָקָה, דְּאִיהוּ אוּרִייתָא דְּכַתְּבַת, פֶּד אֲזֵלַת לְגַפְיָה לְקַבְלָה אֲתַקְרִיאַת הַלְבָּה, פֶּד מְקַבְלָא מִנֶּיהָ אֲתַקְרִיאַת קַבְלָה, וּבְהַהוּא זְמַנָּא אִיהִי פְלִיגַת מַה דִּינְהִבִין לָהּ לְעַבְדִּין דִּילָהּ וְלַבְּנִין וְלְעוֹלָמִין דִּילָהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (משלי לא טו) וַתִּתֵּן טָרְף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרוֹתֶיהָ, וּמְקַבְלִין דִּין מִן דִּין, מַהֲהוּא דְּמְקַבְלִין מִנֶּיהָ.

בעל קבלה איהו עמוּדא דאמְצעיִתא, ואיהי קבילת מיניה, ובאן אתר קבילת מיניה בימינא, בגין דעליה אתמר כי מינה פשוטה לקבל נשבים, הלכה איהי מסטרא דשמאלא, קבלה (ד) טו ע"ב) היא מסטרא דימינא, הלכה בשמאלא לגבי בעלה, וקבילת מיניה בימינא ונחתא מליא לגבי צדיק, ובגין דא (תהלים לו כה) לא ראיתי צדיק נעזב וכו', (בבמאי) וכד נחתא מליא לגבי בעלה דאיהו ו', נהר דאתמשך מעדן, ו' עאל בד' ואתעבדת ה', ומה דהנה צדק אתעבדת צדקה לגבי עני דאיהו צדיק.

והוא נהר עליה אתמר שמש בשבת צדקה לעניים, ועליה אתמר (משלי יד לד) צדקה תרומם גוי, ומה דהנה צדק דינא, אתעבדת רחמי, וכל ספירן על שמה אתקריאו, מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והין צדק (ויקרא יט לו), בד אתרחק מינה בעלה דאיהו רחמי, מאזני צדק תרין דרועין, אבני צדק תרין סמכי קשוט, הין צדק צדיק, וכד עמוּדא דאמְצעיִתא מרחק מינה איהו משפט, וביה פתיב (תהלים עה ח) פי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים, זה ישפיל מאן דגרים לאשפלא לשכינתא מאתרהא, וזה ירים מאן דגרים לסלקא לה מאתרהא, דחובין דישראל אינון אשפילן לה לתתא, וזכוון דלהון סלקין לה לאתרהא, הא זכאה איהו מאן דעביד זכוון לסלקא לה לאתרהא.

ועוד שכינתא איהי שלוח הקון, מאן קון דילה דא ירושלים, ולעילא קון דילה ההוא דאתמר ביה (שמות לד ז) ונקח לא ונקח, ודא מטטרו"ן, עליה אתמר אל תסתפל בקנקן אלא במה דאית ביה, ודא איהו פי יקרא קון צפור לפניה בדרה בכל עץ או על הארץ (דברים כב ו), בכל עץ דא גוף וברית, צדיק איהו ברית ואיהו כ"ל, עץ דא עמוּדא דאמְצעיִתא, או על הארץ דא אימא תתאה, אפרחים תרין דרועין, או ביצים תרין שוקין, והאם רבצת דא אימא עלאה, שלח תשלח את האם דא אימא תתאה את ודא.

שלח תשלח, הדא הוא דכתיב (בראשית ח ח) וישלח את היונה מאתו, ואתמר ביעקב (שם כז ל) ויהי אך יצא יצא, לקבל שלח תשלח, ואינון תרין דרועין שני גרישי"ן ואינון תרין תרוכין, ודא איהו שלח תשלח את האם, ואת הבנים תקח לה, אליו שית פרקין דאינון בתרי דרועין, אשתארת ה' ד' בלא ו', מאן גרים לה תרי תרוכין, אלא בגין דעברין בנהא על פקודי אורייתא עשה ולא תעשה, הדא הוא דכתיב (ישעיה נ יח) ובפשעיהם שלחה אפכם.

ויוסף שלח את היונה מאתו (בראשית ח י) דא עמוּדא דאמְצעיִתא, מאן גרים דא דאתתרכת מיניה, בגין דישראל עברו על אורייתא, ויחל עוד שבעת ימים אחרים (שם) (נ"א וישלח את היונה ולא יספה שוב), דא ז', יומא שביעאה דכליל שבע שבתות, ומאן גרם דאתתרכת מיניה, בגין דעברו ישראל על אות שבת ויומין טבין ואות ברית.

מסטרא דיצחק דאיהו ראש השנה, אתמר ביה (שם) ותבא אליו היונה לעת ערב, ודא ערב דיצחק, ומסטרא דצדיק אתמר ביה (שם) והנה עלה זית טרף בפיה, וידע נח פי קלוי המים מעל הארץ, ובכל אתר דלא אשפחת לתתא דיוקנא דבעלה באורייתא, לא הות שריא עליה, הדא

הוא דכתיב (שם ט) ולא מצאה היונה מנוח לכה רגלה בגלותא, מיך דאשפחת בעלה לרעיא
מהימנא, שריא עליה ולא חזרת לתיבה, הדיא הוא דכתיב (שם יב) ולא יספה שוב אליו עוד, ועל
דיא אתמר (שם ב כד) על בן יעזב איש את אביו ואת אמו וגומר, איחי אתה דבקת ביה ואיהו בה.

בההוא זמנא ויפתח נח את חלון התיבה אשר עשה (שם ח ו), ונפקו כלהו ואילו לגבי יונה ובעלה,
ואתמר לגבי נח ויפתח נח, מאי ויפתח נח, אלא רמיז ותפתח ותראהו את היילד (שמות ב כד),
אדנ"י שפתי תפתח, ודיא ישראל דפתחין בתיובתא בפכיה, ומיך ותחמול עליו.

ועוד נשכינתא אתקריאת חג, בכל זמנין ויומין טבין, חג דתלת רגלין, דאתמר בהון (שמות כג יד)
שליש